

KICHIK BIZNES VA STARTAPLARNI RIVOJLATIRISH

Ibroximov Shoxumirza

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15739001>

Annotatsiya. Kichik biznes va startaplar zamonaviy iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismi bo'lib, innovatsiya va ijodkorlik orqali yangi imkoniyatlar yaratadi. Ushbu maqola kichik biznesning o'sish omillari, startaplarning muvaffaqiyatli rivojlanishi va ularning iqtisodiy ta'siri haqida tahlil qiladi. Shuningdek, tadbirkorlar duch keladigan muammolar va ularni yengish yo'llari haqida ham fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: Kichik biznes, Startup, Raqobatbardoshlik, Innovatsiya, Sarmoya, Marketing strategiyalari, Mijoz jalb qilish, Rivojlanish, Tadbiq etish, Investitsiya.

Kirish. Bugungi tez o'zgarayotgan iqtisodiy muhitda kichik biznes va startaplar tobora muhim rol o'ynamoqda. Ular innovatsiya va kreativlik asosida yangi bozor segmentlarini ochib, raqobatbardosh muhit yaratishga yordam beradi. Kichik biznes yangi ish o'rinlari yaratishi, iqtisodiy rivojlanishga hissa qo'shishi va mahalliy hamjamiyatlarga ijobiy ta'sir ko'rsatishi bilan ahamiyatli.

Startaplar esa innovatsion g'oyalarga asoslanib, tezkor rivojlanish imkoniyatiga ega bo'lgan biznes shakllaridan biri hisoblanadi. Ularning muvaffaqiyati sarmoya, marketing strategiyalari va raqobat muhitini tushunishga bog'liq. Ushbu maqolada kichik biznes va startaplarning rivojlanish omillari, duch keladigan muammolari hamda ularni yengish yo'llari haqida batafsil tahlil qilinadi. Albatta Kichik biznes va startaplar zamonaviy iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. Ular innovatsiya, kreativlik va tadbirkorlik ruhini namoyon etib, yangi bozor segmentlarini ochishga yordam beradi.[1]

Kichik biznes. Kichik biznes mustaqil mulk egaligiga asoslangan bo'lib, odatda kichik miqyosda faoliyat yuritadi. Ular tez moslashuvchanlik, kam sarmoya talab qilishi va mahalliy bozor ehtiyojlariga moslashish imkoniyati bilan ajralib turadi. Masalan, AQShda kichik biznes korxonalarida 100-500 kishigacha xodim ishlashi mumkin. O'zbekistonda esa kichik biznes tarixiy ildizlarga ega bo'lib, hunarmandchilik va xizmat ko'rsatish sohalarida keng tarqalgan.[2]

Startaplar. Startaplar esa yangi g'oya yoki innovatsion mahsulot asosida tez rivojlanishga yo'naltirilgan biznes shaklidir. Ular odatda investorlar jalb qilishga harakat qiladi va tez o'sish strategiyasiga ega bo'ladi. Startaplar IT, sun'iy intellekt, elektron tijorat va biotexnologiya kabi sohalarida keng tarqalgan. Startaplar kichik biznesdan farqli ravishda global bozorga chiqish va tezkor rivojlanish maqsadiga ega bo'ladi.[3]

Kichik biznes va startaplar bugungi iqtisodiyotda dolzarb mavzulardan biri hisoblanadi. Ular innovatsiyalarni rag'batlantiradi, yangi ish o'rinlarini yaratadi va iqtisodiy o'sishga hissa qo'shadi. O'zbekistonda kichik biznesni rivojlantirish uchun hukumat tomonidan turli islohotlar amalga oshirilmoqda, jumladan, biznes-inkubatorlar tizimi va yangi sanoat zonolari tashkil etilmoqda. Startaplar esa raqobatbardosh bo'lish va global bozorga chiqish imkoniyatini taqdim etadi. Ular tez

o'sish strategiyasiga ega bo'lib, investitsiyalar jalb qilishga harakat qiladi. Kichik biznes va startaplar iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi, ayniqsa, yangi texnologiyalar va innovatsion mahsulotlar yaratishda.[4]

Muammolarga yechim. Kichik biznes va startaplarning rivojlanishiga to'sqinlik qiluvchi muammolarni hal qilish uchun bir qator strategiyalar mavjud.

O'zbekistonda kichik biznes vakillarining muammolariga yechim topish maqsadida biznes-inkubatorlar, imtiyozli kreditlar, va soliq yengilliklari kabi chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Shuningdek, kichik biznesni yiriklashtirish va innovatsion loyihalarni moliyalashtirish uchun Fintech, raqamli marketing strategiyalari, va moliyaviy inklyuzivlik kabi usullar taklif etilmoqda. Davlat organlari tadbirkorlar bilan ochiq muloqotlar o'tkazib, ularning muammolarini tinglash va tezkor yechim topishga harakat qilmoqda.[5]

Bu mavzuga mening fikrim. Kichik biznes va startap G'oyalarni kengroq yoyish va tadbirkorlikni kengaytirish. Bu O'zbekiston va fuqarolar uchun juda yaxshi. Chunki tadbirkorlik rivojlansa davlatga soliq tushumlari oshadi. Aholi ehtiyojlari to'yinadi, ishchi o'rinlari yaratiladi.

Ekspart-Import maxsulotlar hajmi kengayadi. Bu o'z navbatida raqobatni kuchaytiradi, sifatni yaxshilaydi, narx navoni tushushiga olib keladi. Kichik biznes va startaplar jamiyat va iqtisodiyot uchun katta foyda keltiradi. Ular yangi ish o'rinlarini yaratadi, innovatsiyalarni rag'batlantiradi va mahalliy hamjamiyatlarni rivojlantirishga yordam beradi. Kichik biznesning foydasi Ish o'rinlari yaratish – Kichik bizneslar ko'plab odamlarni ish bilan ta'minlaydi, ayniqsa, yirik korporatsiyalar yetib bormagan hududlarda.

- Mahalliy iqtisodiyotni mustahkamlash – Mahalliy tadbirkorlar o'z hududlarida xizmat ko'rsatib, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlaydi. Innovatsiyalarni rag'batlantirish – Kichik bizneslar yangi mahsulot va xizmatlarni taklif qilib, bozorni rivojlantiradi.

Startaplarning foydasi:

-Texnologik taraqqiyot – Startaplar yangi texnologiyalarni joriy etib, iqtisodiy o'sishga hissa qo'shadi.

-Global bozorga chiqish – Startaplar xalqaro miqyosda rivojlanib, mamlakat iqtisodiyotini mustahkamlashga yordam beradi.

-Investitsiyalar jalb qilish – Startaplar investorlarni jalb qilib, yangi loyihalarni moliyalashtirish imkoniyatini yaratadi.[6]

Xulosa. Kichik biznes va startaplar zamonaviy iqtisodiyotda muhim rol o'ynaydi.

Ular innovatsiyalarni rag'batlantiradi, yangi ish o'rinlari yaratadi va bozor talablariga moslashuvchan yechimlar taklif etadi. Muvaffaqiyatga erishish uchun tadbirkorlar moliyaviy resurslarni boshqarish, samarali marketing strategiyalarini ishlab chiqish va raqobatbardosh bo'lish uchun innovatsiyalarni joriy etishlari kerak. O'zbekistonda kichik biznes va startaplarni rivojlantirish uchun davlat tomonidan qo'llab-quvvatlovchi chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Bu esa tadbirkorlar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi hamda iqtisodiy barqarorlikni ta'minlaydi. Kelajakda startaplar va kichik bizneslar global bozorga chiqish, yangi texnologiyalarni joriy etish hamda mahalliy iqtisodiyotga yanada ko'proq hissa qo'shishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 21-fevraldagi "O'zbekiston – 2030" strategiyasini "Yoshlar va biznesni qo'llab-quvvatlash yili"da amalga oshirishga oid davlat dasturi to'g'risida"gi PF-37-son Farmoni.
2. <https://lex.uz/docs/-6600413>
3. Vikipediya.
4. <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=http://banklar.uz/uz/o-zbekiston->

banklari.html&ved=2ahUKEwi6moDakfiJAxVgDRAIHUWBBSYQFnoECF8QAQ&usg=AOvVaw2l2GxjptiF6bGAwO6j7mvA.

5. <https://www.stat.uz/uz/>

6. <https://innovation.gov.uz/info/startaplar>